

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem dnia 30 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz D. B. kwotę 2.300 złotych tytułem odprawy emerytalnej z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty, obciążył i nakazał pobrać od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Skarbu Państwa – Kasa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi kwotę 115 złotych tytułem opłaty od pozwu, której obowiązku nie miała ponieść powódka oraz nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny

D. B. 21 grudnia 2016 roku zawarła z pozwaną spółką umowę o pracę na czas określony od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku. Powódka zatrudniona była na stanowisku sprzedawcy-kasjera w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem zasadniczym 2.300 złotych brutto. Miesięczne wynagrodzenie powódki, liczone jak ekwiwalent za niewykorzystany urlop wynosiło 2.367,95 złotych. Powódka już wcześniej świadczyła na rzecz pozwanej spółki pracę, najpierw na podstawie umowy na czas próbny, a później na podstawie umowy na czas określony dwóch lat. Powódka 1 stycznia 2018 roku nabyła prawo do emerytury. Decyzją z 10 maja 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, przyznał jej emeryturę od 1 marca 2018 roku.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie. Bezsprzeczne jest, że powódka była zatrudniona u pozwanej spółki na umowę na czas określony od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, a także, że z dniem 1 stycznia 2018 roku nabyła prawo do emerytury, w związku z ukończeniem 60 roku życia. Stosownie do art. 92¹ § 1 k.p. pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Przesłanką nabycia prawa do odprawy emerytalno-rentowej jest spełnienie przez pracownika wymogów niezbędnych do nabycia prawa do renty lub emerytury, nadto musi dojść do ustania stosunku pracy i wreszcie musi istnieć związek między rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na rentę lub emeryturę; sama decyzja właściwego organu instytucji ubezpieczeniowej o przyznaniu pracownikowi jednego z tych świadczeń może zapaść zarówno przed, jak i po rozwiązaniu stosunku pracy. Pozwana spółka argumentowała, iż powódce nie należy się prawo do odprawy emerytalnej, gdyż stosunek pracy pomiędzy stronami uległ rozwiązaniu, z uwagi na upływ czasu na jaki był zawarty – 31 grudnia 2017 roku, a zatem zanim powódka nabyła prawo do emerytury.

Zdaniem Sądu, w znaczeniu wykładni literalnej, sformułowanie „w związku z przejściem na rentę lub emeryturę” wskazuje na konieczność bezpośredniej zależności między ustaniem stosunku pracy, a przejściem na rentę lub emeryturę. Rozwiązanie stosunku pracy musi być zatem w związku przyczynowym z przejściem na emeryturę. W judykaturze uznano, że pojęcie "przejście na rentę lub emeryturę" powinno być interpretowane przede wszystkim w kategoriach obiektywnych, a więc z uwzględnieniem, czy ostatecznie pracownik korzysta z renty lub emerytury po zaprzestaniu zatrudnienia.

Sąd I Instancji powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym (wyrok z 8 grudnia 1993 roku, I PRN 111/93, opubl. LEX nr 13357) należy przyjąć, że związek o którym mowa w przedmiotowym przepisie może być związkiem przyczynowym i czasowym, ale wystarczy także związek funkcjonalny, gdyż w przeciwnym razie ustawodawca posłużyłby się bardziej restryktywną z punktu widzenia interesów pracownika formułą prawną, wymagającą np. by rozwiązanie stosunku pracy następowało "z powodu" (z przyczyny) nabycia prawa do emerytury lub renty, bądź też z powodu podjęcia przez strony (stronę) stosunku pracy działań zmierzających do uzyskania

przez pracownika emerytury lub renty i uzyskania przez niego takiego świadczenia. Posługując się szerszym pojęciem "związku" ustawodawca pozostawił tym samym większą swobodę organom orzekającym w zakresie obejmowania prawem do odprawy także tych pracowników, w wypadku których rozwiązanie stosunku pracy nie zbiega się ściśle w czasie z nabyciem prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej. Pozostawił on także organom stosującym prawo ocenę, czy w konkretnym przypadku wskazywane przez zakład pracy przyczyny rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem przekreślają istnienie "związku".

W świetle powyższych rozważań Sąd przyjął, że zachodził związek przyczynowy pomiędzy wygaśnięciem stosunku pracy powódki z powodu upływu czasu, a jej przejściem na emeryturę. Obowiązek wypłaty odprawy emerytalnej czy rentowej stanowi swoiste ryzyko pracodawcy, z którego słuszością nie sposób w tym miejscu polemizować i który nie jest związany za jakimikolwiek podmiotowymi cechami pracodawcy. Związek ten należy badać obiektywnie. W przedmiotowej sprawie powódka zawarła z pozwaną umowę o pracę na czas określony jednego roku od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku. Od 1 stycznia 2018 roku nabyła uprawnienie do emerytury, a zatem bezpośrednio po ustaniu stosunku pracy. Trudno w takich okolicznościach odmówić istnienia związku czasowego pomiędzy ustaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę.

W oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd obciążył pozwaną spółkę obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, których z uwagi na ustawowe zwolnienie nie miała obowiązku ponieść powódka, w postaci opłaty od pozwu w wysokości 115 złotych.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniosła strona pozwana, zaskarżając je w całości i zarzucając:

1. naruszenie art. 92¹ § 1 Kp poprzez błędne uznanie, że w niniejszej sprawie powódce przysługuje odprawa emerytalna podczas, gdy w momencie ustania stosunku pracy powódka nie posiadała uprawnień emerytalnych,
2. naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, co przejawiało się nieuzasadnionym uznaniem, że powódce przysługuje odprawa emerytalna pomimo ustalenia, że w momencie ustania stosunku pracy powódka nie posiadała uprawnień emerytalnych,
3. naruszenie art. 231 kpc w zw. z art. 92¹ § 1 Kp poprzez nieuzasadnione uznanie, że w przypadku nabywania uprawnień do odprawy emerytalnej dopuszczalne jest badanie i zastosowanie tzw. związków przyczynowo – skutkowych oraz funkcjonalno – czasowych na tożsamy sposób, jak w przypadku ustalania uprawnienia do odprawy rentowej,
4. naruszenie art. 231 kpc w zw. z art. 92¹ § 1 Kp poprzez przyjęcie, że powódka nabyła uprawnienie do odprawy emerytalnej mimo dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie braku posiadania uprawnień emerytalnych przez powódkę w momencie ustania stosunku pracy.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności, zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji i orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego w orzeczeniu kończącym postępowanie.

Uzasadnienie apelacji zawiera rozwinięcie zarzutów.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu w oparciu o art. 385 Kpc.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz dokonał właściwej subsumpcji prawnej, dlatego Sąd II instancji przyjmuje je za własne.

Nie można zgodzić się z zarzutem naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 kpc.

Okoliczności przedmiotowej sprawy były tak naprawdę bezsporne, zaś strony różniły się w ocenie prawnej stanu faktycznego. Sąd Rejonowy nie musiał dokonywać szerokiej oceny materiału dowodowego i w zasadzie nie do końca zrozumiałym jest, w czym miałyby przejawiać się zarzucana przez apelującego dowolność w ocenie materiału dowodowego.

Aby zarzut naruszenia art. 233 kpc został skutecznie postawiony, skarżący zobowiązany jest wskazać, jakie konkretnie błędy w rozumowaniu sądu, przy ocenie materiału dowodowego, zostały popełnione. W niniejszej sprawie natomiast brak jest takiego wskazania, zaś postawiony zarzut sprowadza się do przywołania przepisu prawa procesowego.

Analiza treści apelacji sprowadza się de facto do zarzutu naruszenia prawa materialnego w postaci art. 92¹ § 1 Kp.

Zgodnie z treścią tego przepisu, pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Powyższy przepis jest kategoryczny i nakłada na pracodawcę obowiązek wypłaty świadczenia w postaci odprawy. Należy przy tym zauważyć, że przesłanki do nabycia odprawy emerytalnej i rentowej są w zasadzie takie same, poza rodzajem świadczenia, do którego pracownik nabył prawo z systemu ubezpieczeń społecznych.

Wbrew stanowisku prezentowanemu w apelacji, nie ma znaczenia w niniejszej sprawie to, że umowa o pracę uległa rozwiązaniu z upływem czasu, na jaki została zawarta. Strona pozwana nie przyjęła i nie zaakceptowała prawidłowych wywodów Sądu I instancji, że związek pomiędzy ustaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do świadczenia, może mieć charakter nie tylko przyczynowy lub czasowy, ale także funkcjonalny. Nie są przekonujące argumenty zawarte w apelacji, że cytowane przez Sąd Rejonowy orzeczenia i poglądy, dotyczą przejścia na rentę z tytułu niezdolności do pracy, nie dotyczą natomiast nabycia prawa do emerytury.

Przepis art. 92¹ § 1 Kp odnosi się do nabycia prawa do jednego z dwóch wymienionych świadczeń i nie sposób analizować go w odniesieniu do emerytury inaczej niż do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Podsumowując, Sąd Okręgowy w pełni podziela rozważania prawne Sądu Rejonowego, nie akceptując zapatrywania, zaprezentowanego przez stronę pozwaną.

Na marginesie należy wskazać, że każdy pracownik, jeden raz w życiu, ma prawo do nabycia odprawy emerytalnej (rentowej). Jest to prawo zagwarantowane ustawowo, zaś wypracowana przez wiele lat praktyka orzecznicza pozwala na szerokie rozumienie związku pomiędzy ustaniem zatrudnienia a nabyciem prawa do świadczenia z ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.